

**Sławomir Żółkowski, Mieczysław
Bienia, M. Miśkiewicz, S. K.
Kozłowski, T. Dąbrowska, T.
Węgrzynowicz, A. Kempisty**

**Żerocin, st. III, gm. Drelów, woj.
bialskopodlaskie**

Informator Archeologiczny : badania 27, 130-131

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w nim pozostałości zniszczonego obiektu zawierającego fragm. kryzy oraz ceramiki kultury pucharów lejkowatych i kultury grobów kloszowych z wczesnej epoki żelaza. Liczba i różnorodność obiektów archeologicznych odkrytych na niewielkiej powierzchni przebadanego stanowiska pozwalają zaliczyć je do jednego z najciekawszych stanowisk archeologicznych na terenie obecnego woj. białskopodlaskiego.

Badania będą kontynuowane.

Wojciechów
gm. loco, woj. lubelskie
AZP 78-78/-

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadziła dr hab. Irena Kutylowska. Finansowane przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Późnośredniowieczne fortalicjum z murowaną zabudową.

W Wojciechowie (25 km na zachód od Lublina) znajdują się umocnienia ziemne i usytuowana na linii ich przebiegu murowana wieża — dobrze do dziś zachowana i użytkowana jako siedziba Gminnego Ośrodka Kultury. Całość zespołu zabytkowego była dotychczas datowana na początek XVI w. Badań archeologicznych umocnień ziemnych nie prowadzono.

Badania weryfikacyjno-sondazowe (4 wykopy o łącznej powierzchni 37 m²) przeprowadzone na grodzisku wklęsłym w Wojciechowie ujawniły, że jest to późnośredniowieczne fortalicjum z dwiema fazami murowanej zabudowy na majdanie: Budowla I z XIV w. i Budowla II z początku XVII w.

Uchwycone w wykopach fundamenty Budowli I — północny mur frontowy na odcinku 7 m i przewiązany z nim mur działowy długości 6 m — są częścią dwudzielnego domu wieżowego (z piecem kaflowym) bądź niższego budynku, również mieszkalnego, typu „dwór-euria”, być może wielodzielnego.

Odsłonięte elementy Budowli II są częścią obiektu gospodarczo-produkcyjnego z dużym (3 x 3 m) trzonem ogniowym — piecem, zaspakajającym zapewne potrzeby rezydencji pałacowo-dworskiej, zlokalizowanej na początku XVII w. po północnej stronie wieży mieszkalnej z 1. poł. XVI w.

Podczas badań uzyskano liczne fragm. ceramiki późnośredniowiecznej, kafla piecowych z XIV, XV, XVI i XVII w. oraz drobne ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej, datowanej od VIII do XIII w. Ceramika wczesnośredniowieczna wystąpiła w zachowanym miejscami stropie gleby pierwotnej oraz na wtórnym złożu w młodszych nawarstwieniach na wale i majdanie grodziska.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

Żerocin, st. III
gm. Drelów, woj. białskopodlaskie

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
w Białej Podlaskiej

Badania prowadzili mgr mgr Sławomir Żółkowski i Mieczysław Bienia (autor sprawozdania). Konsultacja: prof. dr hab. M. Miśkiewicz, prof. dr hab. S. K. Kozłowski, dr hab. T. Dąbrowska, doc. dr hab. T. Węgrzynowicz, prof. dr hab. A. Kempisty. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białej Podlaskiej. Pierwszy sezon badań. Osada wielokulturowa: mezolit, neolit (kultura pucharów lejkowatych), wczesna epoka brązu (kultura trzciniecka), młod-

szy okres przedrzymski — okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze (VI–VII w., XI–XIII w.).

Stanowisko zlokalizowane zostało podczas badań powierzchniowych AZP w marcu 1990 r. przez mgr. Sławomira Żółkowskiego, a następnie zweryfikowane podczas inspekcji terenowej PSOZ w Białej Podlaskiej w lipcu 1992 r. Położone jest na piaszczystym wzgórzu otoczonym przez podmokłe łąki. Znaczna część stanowiska została zniszczona przez rozległą piaskownicę gminną, pozostała część zajęta jest przez pola uprawne oraz sosnowy las.

Badania archeologiczne prowadzone w dn. 20–22 lipca i 3–5 sierpnia 1992 r. miały charakter wybitnie ratowniczy. Odczyszczono i zadokumentowano wszystkie profile piaskowni. Najbardziej interesujące okazały się profile południowy i zachodni. W południowym profilu zwirowni na długości ok. 170 m wystąpiła warstwa kulturowa o miąższości 0,3–0,6 m, natomiast w profilu zachodnim odkryto ślady dużej dwufazowej ziemianki, datowanej na okres wpływów rzymskich — najstarsze fazy wczesnego średniowiecza, oraz prostokątny w profilu obiekt niszowy. Na partiach terenu najbardziej zagrożonych zniszczeniem założono wykopy o powierzchni 20 m².

Łącznie w trakcie badań odkryto 6 obiektów archeologicznych oraz znaczną ilość zabytków (krzemienie i fragm. naczyń) występujących poza obiektami. Najwięcej materiału pochodzi z okresu wczesnego średniowiecza, przy czym dają się wyraźnie wyróżnić dwie fazy tego okresu: starsza (VI–VII w.) oraz młodsza (XI–XII w.). Materiał wczesnośredniowieczny występuje w czterech obiektach. Interesujący jest także materiał neolityczny — jama?, w której wypełnisku wystąpiły liczne przepalone kości ludzkie oraz fragm. dwóch pucharów lejkowatych i innych naczyń kultury pucharów lejkowatych. Ponadto wystąpiły obiekty z ceramiką trzciniecką oraz z materiałem zabytkowym z młodszego okresu przedrzymskiego — okresu wpływów rzymskich.

Pod względem badawczym stanowisko w Żerocinie dostarczyło interesujących materiałów z kilku epok. Odnosi się to zwłaszcza do materiałów neolitycznych oraz z najstarszych faz wczesnego średniowiecza. Osadnictwo ludności tzw. neolitu leśnego styka się tutaj ze społecznościami prowadzącymi już gospodarkę rolniczo–hodowlaną.

Badania będą kontynuowane.